

מזכרתיים אדלג יארג
א קפילג "גשר"
פאטלגפג אדגייס וחיילגים
אזל מוסדלג פחינג "קלג"?

פגקלג ליט: 052-6040704

א פכנסל אלג:

www.gesher-mazkeret-batya.org.il

אדפג? אפג

גליגל 5

פרשת השבוע למשפחה

טו תמוז תשס"ח • 18 יולי 2008

מושג השבוע: פקודים

קטנה במונחים תנכיים: בקצה כל הגבריות המתכוננת למלחמה, לכיבוש, לכוונות, בוקע מהתורה הקול הנשי. סיפור פמיניסטי בזעיר אנפין, על בנות צלפחד. המעשה של נעה ואחיותיה שובר את רצף המפקד המתיש, ובא ולהזכיר את הרוך והדרך האחרת לקראת ההגעה אל המנוחה ואל הנחלה.

בן אצל

זהו השם השני של ספר במדבר: חומש הפקודים. בגלל שני המפקדים שמתרחשים בו, בתחילתו ולקראת סופו, בפרשת פנחס. מדובר בהכנות הכמעט-אחרונות של העם לקראת כניסתו לארץ. כמו שספרו את כל היוצאים למלחמה בתחילת המסע במדבר, שוב סופרים אותם בתום ארבעים שנות נדודים. בינתיים התחלף כל הדור כפי שמבהיר לנו המקרא (כ"ו, ס"ד). והנה, עם סיום הספירה מתרחשת לה מהפכה

פרשת פנחס (במדבר כ"ה, י-ל, א')

* פרשת הקורבנות: ציוויים על קורבן התמיד ופירוט כל קורבנות המוספים של החגים.

שאלה לחשיבה ולשיתוף

בפרשתנו, כפי שצוטט הפסוק למעלה, שומע משה באופן מפורש כי ימות לפני הכניסה לארץ. מהי תגובתו של משה לבשורה המרה על דבר מותו הקרוב? הרי באופן טבעי, אדם השומע שימות בקרוב מתמלא פחד, כאב ויגון. האם משה מגיב כך? מסתבר שלא: "וידבר משה, אל ה' לאמר. יפקד ה' אלהי הרוחת לכל בשר, איש, על העדה. אשר יצא לפניו, ואשר יבא לפניו, ואשר יוציאם, ואשר יביאם; ולא תהיה, עדת ה', כצאן, אשר אין להם רעה".

לפי פסוקי הפרשה משה מתמקד לא בגורלו הפרטי אלא בגורל העם שהוא מנהיג, ודואג להבטיח להם מנהיג ראוי אחריו, כדי שלא יהיו "כצאן בלי רועה".

- * מה אפשר ללמוד מן הכתוב על תפקידו של המנהיג?
- * מה לדעתכם מרגישים בני העם כשנודע להם על תגובתו של משה לבשורת מותו הקרוב?
- * שוחחו עם הורכים - האם צריך לצפות להתנהגות דומה גם מצד מנהיגים בימינו?
- * האם הם מכירים דמויות של מנהיגים שנהגו בדרך דומה, ודאגו קודם כל לגורל האנשים שאותם הנהיגו?

שבת שלום

חג אילון

קשת ירושלים

שאלה למחשבה

"ויאמר ה' אל משה, עלה אל הר העברים הזה; וראה, את הארץ, אשר נתתי, לבני ישראל. וראיתה אתה, ונאספת אל עמך גם אתה, כאשר נאסף, אהרן אחיך" (במדבר, כז, יב). בפרשת פנחס מכונה ההר שעליו ימות משה "הר העברים" אבל במקום שבו מתואר מותו של משה שם ההר הזה הוא "הר נבו".

מדוע לדעתכם מכונה מקום מותו של משה רבנו בשם "הר העברים"? אילו מילים, מושגים ורעיונות נקשרים לשורש ע.בר.?

הנושאים המרכזיים בפרשה

- * בהמשך לתיאור חטא בעל פעור שבפרשה הקודמת (בלק), פינחס מקבל שכר מה' על המעשה שעשה ושהביא לעצירת המגפה: "הנני נתן לו את בריתי שלום". בהמשך מצווים בני ישראל להילחם במדיינים ולנקום על הרעה שגרמו.
- * לקראת הכניסה לארץ ישראל וחלוקת הנחלות נערך מפקד נוסף של בני ישראל, לפי משפחות.
- * פרשת בנות צלפחד: לצלפחד היו רק בנות, ולא בנים. בנות צלפחד קובלות לפני משה עד כך שלפי דברי התורה נחלת צלפחד תאבד, כי אין בן שיירש אותה. ה' נענה לפנייתן וקובע שגם נשים יוכלו לנחול נחלה, אם אביהן מת בלא בנים.
- * משה מצטווה לעלות להר העברים ולצפות על ארץ ישראל, שאלה לא ייכנס. לאחר מכן הוא ממנה את יהושע בן נון ליורשו, לפי ציווי של ה'.

כשלבסוף נכנסו לחדר האוכל, ישב בין חבריו כאבל. פטפוטיהם היו באוזניו לזרא והאוכל חסר טעם בפיו. הם עלו לבית המדרש והקשיבו לשיעורים. המילים עברו דרך יי והותירו את רישומם מבלי שחדרו לתוכו באמת. הוא הסתכל ברב וראה אדם קטן שמתעסק בדברים קטנים. מה בין זה ובין האמת? תהה. כל כולו שקוע בבית המדרש, עם ספסליו חסרי הסדר והספרים חומי הכריכה התנוחמים את מדפיו, ואת העולם אינו רואה. העייפות הכריעה אותו. הוא הניח לעפעפיו להישמט, ורק מרפקי חבריו גרמו לו מדי פעם להתיישר בכיסאו.

לקראת שחר סיימו את סדר הלימוד העצמי בגמרא. רעיו שהבחינו בזעפו הניחו לו לנפשו והוא ישב קודר, ראשו סחרחר ממחשבות. אולם כשקרני אור ראשונות הבקיעו את חלונות האולם וחבריו החלו מתכוננים לתפילת שחרית, נשברה העייפות ונשכחה, כפי שקורה תמיד מעבר לסף מסוים של שעות ערות. הוא הזדקף והחלטה גמלה בלבו. בשקט, כדי שלא ישימו לב, ירד במדרגות ועזב את מתחם הישיבה. הרחובות היו ריקים מאדם ובאור המועט הראשון כל הסובב נראה אפור. במיפתח שבין שני בתים פנה אל שביל צדדי. כשיצא מהתחום הבנוי עלה לגבעת טרשים שהפרידה בין מקום זה לבין השכונה הסמוכה. בפאתי הגבעה כבר ניצבו שלטים צבעוניים גדולי מימדים שניבאו את הפיכתה בעתיד הקרוב לעוד נדל"ן בנוי בצפיפות עם שם המשלב פרח מפרחי הארץ ואתר יוקרתי בארצות הים בחסות גביר קבלני זה ואחר. אולם לעת עתה לא הניחו ציפורי הסביבה (שכנראה לא ידעו קרוא וכתוב) לעובדה זו לרפות את גרונם והם קיבלו את פני השמש העולה בציוצים נרגשים.

עם כל צעד של יי גבר האור וכשהגיע לראש הגבעה כבר פרץ הבוקר בכל עוזו. יי התיישב על סלע והתבונן סביבותיו. צמח נמוך שטרם נכנע לעריצות חומו של הקיץ עיטר את שולי הסלע ובצלו התנהלו חיי חברה ענפים של מספר חרקים. חיפושית גדולה, שצבעה כמין חום ירוק בוהק, בקעה מאחורי אחד העלים והחלה לטפס בנחישות במעלה האבן. יי הניח את אצבעו במסלול הליכתה. החיפושית שלחה משוש וכאשר החליטה ששום דבר טוב לא יצמח מצמח מוזר זה עקפה את המכשול. בשלב זה של העייפות כל חושיו תיפקדו ברגישות יתר, ראייתו הפכה כמו מיקרוסקופית והוא הבחין בכל פרט ופרט בגופה של החיה - במפרקי רגליה המורכבים, בכיסוי הקשיח שהגן על כנפיים שקופות ועדינות שכל נים ונים הצטייר בהם. לבו התרחב ותמה. גם אם יחיה אלף שנה לא יספיק לתאר את הנעשה במשך יום אחד על גבעה קטנה אחת שבעיר בינונית בכוכב לכת קטן הסובב סביב שמש חסרת ייחוד בשולי גלקסיה אחת מיני רבות, ובדפי הגמרא לא ימצא מזה מאומה. התרומם בחדות ושם פעמיו בנמרצות לעבר ביתו, מותיר את הישיבה הרחק מאחוריו.

ישי אפרן

אב לתלמידים בגן ובכיתה ב' קשת

באמצע הריקוד הסוחף ניתק יי את ידיו מידי חבריו ופילס את דרכו החוצה מבעד למחוללים הנלהבים. מזה מספר דקות היו יי וחבריו מסתובבים בשירה אדירה ובמהירות גדולה. רגליים וברכיים הונפו באוויר, מעגלים נוצרו והתפרקו בתדירות גבוהה במין אבולוציה שנהירה כבר לכל באי הישיבה. כאשר מעגל אחד מתחיל לאבד מהירות, ישר יפרוץ לחללו תלמיד אחד, עם זקן שרק התחיל לצמח וחיוך מוטרף על פניו, ויסחוף אחריו שלושה-ארבעה מחבריו שאגלי זיעה על מצחם וחולצתם רטובה. הם מתחילים לרקוע על הרצפה בעוצמה גדולה, ומיד יצטרפו אליהם עוד כמה שמרגישים שזכותם להיות במעגל הפנימי אינה פחותה ואולי אף נעלבו שלא הוזמנו להיות בגרעין המייסד. למשך זמן קצר יסתובבו באנרגיה דמונית כמעט, עם קפיצות ושאות, כשדמויותיהם במכנסיים הכחולים והחולצות הלבנות חולפות במהירות כה גדולה עד שהם נדמים כמין קומפוזיציה אימפרסיוניסטית בשני צבעים. עוד ועוד בחורים נשבים בהתלהבות ונכנסים לטראנס, עד שנוצרת מסה קריטית שבעקבותיה הריקוד מתחיל להאט מעט. ומיד יפרוץ שוב איזה בן תיש צעיר ליצור מעגל פנימי חדש.

המעגל שלנו ממשיך בינתיים להסתובב אף הוא בשירה גדולה ובשמחה, אך כאשר נוצר מעגל פנימי נוסף והוא הופך לשלישי בדרגת החשיבות, אוכלוסייתו משתנה. אלו הם המתונים בחבורה שרוקדים, עושים מלאכתם נאמנה ומילות השירים זורמות מפיהם בנחת תוך שהם מקפידים על צעדיהם לבל יחרגו ויפגעו בתחומם של חבריהם. לבסוף נדחק המעגל לחלק החיצוני, שלמותו נפגמת, עוד ועוד אנשים נוטשים את שורותיו עד שנותרים שניים או שלושה שמוצאים את עצמם אווזים ידיים ללא הצדקה מעשית, והם מרפים מיד אחיזתם, שלא ישתמע מקרבתם משהו שלא כהלכה. תוך החלפת מבטים מתנצלים הם מחליטים לאן דרכם - האם שוב ללב הסערה או שמא לקירות, שם נשענים העייפים ומתבוננים בעיניים קרועות. גם יי נסחף בהתלהבות האקסטטית של הריקוד. הוא שר עד שגרוננו ניחר והרגיש קירבה עזה ומיסטית לחבריו ולאולהיו כמו שמעולם לא חווה. הוא היה חלק משלם גדול שחרג אפילו מגבולות החוגגים, והקיף עוד ועוד אנשים כאדווה שמתפשטת עד שתוחמת את העולם כולו, ומלב השירה האדירה יוצאת להבה שפורצת את גג הבניין ועולה מעלה מעלה עד שמגיעה לכס הכבוד. והקב"ה כמו גוחן ואוסף אותם ללבו ואומר "בני אתם".

אך לפתע אחזה בו צינה. כמו שמסך הורד על עיניו הוא נטש את תחום הריקודים וניצב מהצד. "שקר, הכל שקר", אמר לעצמו. הוא הריח את ריח הזיעה החמצמצץ שבאוויר וסלד פתאום מכל הסיטואציה. עכשיו, כשהסתכל מבחוץ, יכול היה לראות את הרוקדים שנראו לו חבורת פוחזים שמוצאים פורקן חוקי לאנרגיה שאינם יכולים להוציא באף דרך אחרת. לא היתה זו השכינה בקרבו, אלא רק פרץ של כימיקלים ששטף אותו, אדרנלין שנבע מהשעה המאוחרת ומהתנועה הסוערת.

יש הבדל מהותי בין זהירות לפחד. זהירות היא המודעות להיתכנות הבעיה. אבל זהירות אינה גוררת התערבות בכל מצב. בעיקר כשמדובר בחינוך.

אחת המטרות המרכזיות של חינוך היא הקניית היכולת להתמודד. להתמודד עם משברים, להתגבר על מכשולים, לדעת שלא תמיד החיים מחלקים לנו את הקלפים שאנו רוצים. לכל בר דעת ברור שהילד צריך להתנסות גם בחוויות קשות, ללא התערבות, כדי לקנות כלים כאלה. מי לא מכיר את הסיטואציה הבאה: אתם יושבים על הספסל בגינה ומביטים בילד הקטן המטפס על המתקן. הוא עולה גבוה יותר, ועם כל סנטימטר שהוא עולה, כך יורד לכם הלב יותר נמוך. האם לקום ולגשת אליו? האם לעמוד לידו, רק ליתר ביטחון? האם להוריד אותו מהמתקן? בסוף מתקבלת החלטה. האם ההחלטה מתקבלת מתוך פחד או מתוך שיקול הגיוני? כיצד קובעים היכן עובר הגבול בין זהירות ופחד? וביתר שאת בענייני חינוך. לעתים כל מה שמנחה אותנו בחינוך ילדינו הוא הפחד. הפחד שלא יהיו כאלה, ושלא יתדרדרו לכך וכך... יתרה מכך, נדמה לי שאנחנו נוטים "להחמיר" הרבה יותר בחינוך, לא לוקחים אף סיכון, שמא הילד שלנו יחצה את הקווים. לא מדובר בכך שילדנו יהיה פושע או עבריין, אלא שיבחר בדרך שונה משלנו. אם אנחנו רוצים לחנך, עלינו לעצב סדר יום פוזיטיבי, כלומר לחשוב אלו ערכים אנחנו רוצים להדגיש ולהעלות בפני ילדינו.

בנוסף, יחד עם הנחלת ערכים אלו, עלינו לתת להם את האפשרות לטעות, לנסות ולהתנסות, לרעות קצת בשדות זרים, לכפור. לכפירה חלק חשוב בבניין האישיות. "ואמר רבי יוחנן משום רבי יוסי טובה מרדות אחת בלבו של אדם יותר מכמה מלקיות" (ברכות ז').

אריאל ידן

אב לתלמידה בכיתה א' קשת

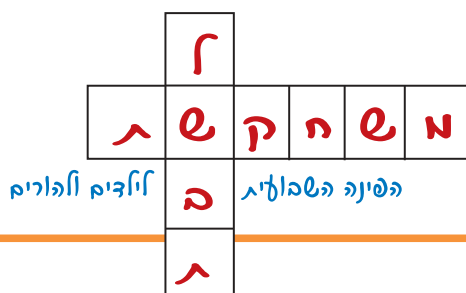
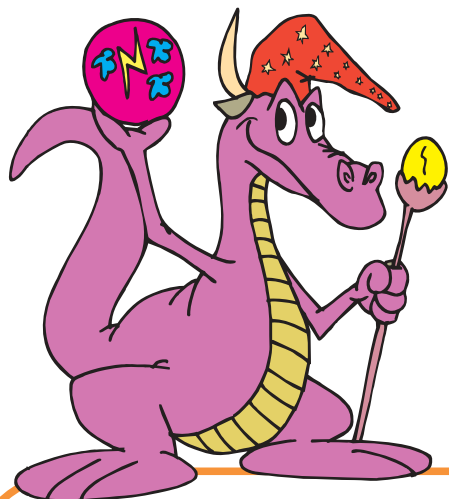
בלי להכנס לכוונת המחבר, נראה שפסוק זה נכתב על הורים, או לפחות על ידם. להורים יש נטייה לקבל החלטות מתוך פאניקה, ולא מתוך מחשבה. לכל הורה יש את המטענים שלו. הרי עצם ההורות אינה הופכת אותנו לאנשים שלמים, וכל משקעי ילדותנו, והנטיות הנפשיות, עדיין פועמות בלב. כך, לכל הורה יש את הפחדים שלו. יש אב שהפחד הגדול ביותר עבורו הוא שבנו יודיע לו יום אחד שהוא הומו. ישנה אותה אם שרואה כל הזמן בחלומה באימה איך בנה מעשן מריחואנה בתיכון. לעתים הפחדים הם אפילו ילדותיים, או נובעים רק מתוך רצון שהילד יבחר בדיוק את מסלול החיים שאנחנו מצפים ממנו. אולי היא לא תצליח להיות עורכת דין טובה? אולי הוא לא יהיה בסיירת? אולי היא תעזוב את הקיבוץ? אולי הוא יצביע מרץ, חלילה? אולי הוא/היא יהיה/תהיה ימני/שמאלנית? אולי הם יחזרו בתשובה? אולי הם יחזרו בשאלה?

לו הפחדים היו נעצרים כאן היה אפשר לחיות עם זה. אבל בהרבה מקרים הפחד הופך לפאניקה, והיא משתלטת על קבלת ההחלטות.

"הפחדים הם פתיות גמורה, אין לאדם לפחד כלל כי-אם להזהר, יותר שהוא פוחד הוא נופל, וכשהוא מתפחד, מעצם הפחד בא לו המכשול. ע"כ צריך הוא להתגבר בשכל לדעת שאין לו כלל ממה להתפחד. כל ציורי הפחד הנם רק צבעים פזורים מצויר גדול שצריכים להשלימו, וכשממלאים אותו הם מצטרפים לכולו להמשיך בטחון גדול ועצום מאד, הממלא את כל הנפש עז וגבורה." (מדות הראיה, פחד, ד) "מקור כל חולשה וכל רפיון חמרי מוסרי ושכלי, הוא רק הפחד העובר את גבולו; הוא יאיים על האדם, שלא יעשה כל דבר לישועתו, שלא ינקף אצבע להצלתו, שמא ינוק, שמא יביא עליו רעה לא יוכל כפרה, עד שהוא עושה לחלש ומלא רפיון, עד שמעצלות ואפס מעשה הוא נופל בכל רע." (עקבי הצאן, קיט)

מי שלא היה באירלנד פהמוני לא ראה איכזר קפילג'י מימיו

אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ

הַשָּׁמַיִם

בפרשת פנחס מופיע סיפורן של חמש בנות צלפחד: נועה, מילכה, חוגלה, תירצה ומחלה. בפרשה זו מוזכרים גם חמישה חגים: ראש השנה, יום כיפור, סוכות, פסח ושבועות. הניחו שלכל אחת מבנות צלפחד יש חג אחד בלבד מחמשת החגים אותו היא הכי אוהבת. עליכם להסיק על-פי המשפטים שאומרת כל אחת מהבנות איזה חג הוא האהוב עליה ביותר, ולרשום מתחת לכל אחת מהבנות את שמה הנכון.

הנהלת תלמידי תורה

נועה: אני לא אוהבת את חגי תשרי.

תירצה: אני אוהבת רק חגים שנמשכים יום אחד בלבד.

מילכה: אני שונאת את הימים הנוראים!

חוגלה: אני הכי אוהבת לצום (זה מנקה לי את הגוף מבפנים)!

מחלה: אני לא אוהבת את שלושת הרגלים.

